

forte Nicodemus memoratus in charta Bosonivillæ, vel etiam alter designatus per litteram O, ad quem litteras papa direxit. Attamen Poppo anno 1094 ecclesiam de *Thiecourt*, quam Gerardus de *Thiecourt* et filius ejus Arnulfus tradiderant, confirmavit monasterio Cluniacensi. Testimoniales litteras indulgit anno 1094 Richero Viridunensi episcopo, ut consecrationem ab archiepiscopo Lugdunensi acciperet, eumque adeuntem in possessionem comitatus est. Eodem anno visitavit Spinalense cœnobium, ut institutam jam pridem ab Adalberone observantiam restitueret. Popponis episcopi annus 5 componitur cum anno Incarnationis 1094 in charta Brunonis Trevirensis archiepiscopi, ecclesiam S. Petri in Arenis monasterio S. Clementis confirmantis. Unde colligere est episcopatum Popponis incœpisse anno 1090. Cum Spinalense monasterium ille visitavit, tunc temporis ibidem dege-

bat, ut legitur, sanctimonialis Cæcilia nomine, quæ apud eum de disciplinæ regularis prolapsione expostulavit, tumque prædixit quondam futurum ut, quod nunc cernitur, sorores ejurata S. Benedicti Regula ad mores prorsus sæculares se converterent. Concilio Claromontano interfuit Poppo anno 1095, quo mediator exstitit inter Varnerum abbatem Gorziæ et Vezelonem advocatum super potestate Amellæ. Nominatur etiam anno 1097 cum Hildeberto Trevirensi archiepiscopo ac Widone S. Arnulfi abbate. Antonium Layii priorem in locum Bercheri Senoniensis abbatis mortui sufficiens curavit anno 1098. Ut vero semper exstitit exosus imperatori, omnia Metensis Ecclesiæ bona sita in Hasbania sub suam manum princeps tradidit, et in feodum concessit comiti Arnulfo de *Los*. Obiit autem hic præsul anno 1103

POPPONIS DIPLOMATA.

I.

Integram centenam (1) S. Juliani abbatiæ S. Vincentii concedit, et omnia bona ejus confirmat.

(Anno 1094, Octobr. 1.)

[*Histoire de Metz*, t. III, Preuves, p. 98, ex archivis abbat. S. Vincent., fascic. 1, n. 1.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, et beatissimæ Virginis Mariæ, sanctique Michaelis archangeli, et sancti Petri apostolorum principis, et beatissimi Pauli apostoli, et sancti Stephani protomartyris, sanctique Vincentii gloriosi martyris, et sanctæ Lucie pretiosissimæ virginis et martyris, omniumque cœlestium ordinum, Poppo sanctæ Mediomatricorum Ecclesiæ, gratia Dei pontifex, universis spiritalibus sanctæ matris Ecclesiæ filiis.

Commendat veneranda Patrum auctoritas nos condecorare, excellentissimo studio, corpora sanctorum, quos intercessores pios apud omnipotentem Deum fore credimus; ut quanto deditiores erimus in pretioso ornatu sanctorum, tanto celerius fruamur in nostris necessitatibus ipsorum patrocinio. Ad quam venerabilem devotionem subtiliter invigilans dilectissimus noster filius Lanzo, reverentissimus abbas cœnobii Sancti Vincentii, sacratissimum corpus sanctæ Lucie, quod ibidem requiescit, quia intra quoddam habitaculum minus digne locatum per annos plurimos fuerat, honorabiliter transferre concepit. Insudavit itaque multis impensis ad fabricandam capsulam, auro, argento, gemmis decoram, ut sanctissimum quod conceperat desiderium compleret. Peracto igitur opere, et die ad beatissimum

B propositum significato, collocavimus transferentes pretiosissimum corpus præfatæ virginis intra artificiosum receptaculum, præsentibus nonnullis religiosi personis, quæ de diversis finibus ad tantum gaudium ultro convenerant. Nos vero altius contemplantes laudabile factum venerabilis abbatis, proposuimus aliquid insigne de nostris bonis ad hanc translationem amplificandum, adhibito suffragio nostrorum fidelium, clericorum et laicorum. Quapropter ego Poppo, sanctæ Metensis Ecclesiæ præsul, notum designo omnibus fidelibus tam præsentibus quam posteris, quia trado indissolubiler beatissimæ Lucie, propter salutem meam et prædecessorum meorum successorumque, integram centenam in burgo Sancti Juliani, et in omnibus ejus appendiciis, ut illam districtiorem obtineat abbas prænominatus, omnesque sui successores libere propriis ministerialibus adhibitis et omni alia potestate sequestrata. Quotiescunque vero per bannum venditur vinum, in urbe, sive extra urbem, tradimus licentiam abbati, suisque omnibus successoribus habendi vinum venale per bannum in curte Sancti Vincentii, omnibus inculpatis, tam vendentibus quam ementibus. Collaudamus præterea et obnixè sancimus quæcunque pontifices, prædecessores nostri, traderunt abbatiæ Sancti Vincentii, tam de pertinentibus ad propriam mensam quam de omnibus acquisitis in villis, in vineis, in terris, in nova portione, in hominibus, in ecclesiis et in omnibus possessionibus, quatenus abbas et Deo inibi militantes, absque aliqua injuria, omnia in perpetuum rata possideant.

(1) *Seigneurie, jurisdiction.*

Ad hæc quidquid dignitatis et auctoritatis serenissimi A nullus habet bannum (*jurisdiction*), neque potestatem nisi abbas Gorziensis, præpositusque suus, et ministeriales sui, cum omnibus appendiciis. In tribus annalibus placitis et in aliis placitis, per annum continuum, præpositus et villicus (*maire de village*) agent et finient, absque avvocato quæcunque ad placita pertinent. Omnis investitura fiet sub banno abbatis et præpositi et villici, nulla mentione advocati habita. Abbas et præpositus ponet villicum et omnes ministeriales, absque avvocato. Villicus bannalis quemcunque rebellem accipiet per se et per suos, et in cippum (*prison*) tradet, eum cogendo, donec justitiam exsequatur, sine avvocato, nisi forte necesse fuerit. In centena (*seigneurie*) totius potestatis Amellæ, tam de fure quam de latrone, et de aliis omnibus, definiet villicus, sine avvocato, omnia secundum iudicium scabinorum ipsius curtis Amellæ. Quod si fur vel latro extraneus fuerit, et se redemerit, advocatus tertiam partem suscipiet; si vero aufugerit, dum in custodia tenetur nihil interest advocati a villico requirere, si se poterit purgare eum suo assensu non aufugisse. Abbas suum habebit bannum vendendi vinum (*droit de ban-vin*) per menses duos, requirere quoscunque voluerit, excepto Julio et Augusto. De leuda (*amende pour cause d'homicide*) hominis interfecti solus villicus placitabit, accipiens ad opus abbatis leudam, advocatus nihil habebit inde, nisi invitatus fuerit. De mutatione monetæ et de duello sive incipiatur, sive finiat, nihil pertinet ad potestatem advocati. Advocatus enim, ut omnia alia in libera potestate abbatis consistant, mansos decem habet in feodo, præter bannum quem retinet abbas, quos mansos habet seorsum, ut totam potestatem defendat, sine alio respectu, nisi qui inscriptus est. Habet etiam idem advocatus in illis mansis manentes, debentes sibi censum de capitibus, et habet ibi proprium villicum, decanum, scabionem, omnesque redditus illorum x mansorum, absque banno. Præterea advocatus de singulis manentibus infra bannum istum, et quorum est advocatus, et qui censum solvunt, accipit in solemnitate sancti Martini soniam unam (*droit de gite, ou plutôt prestation qui se payait pour ne point loger*) ad mensuram quartalli de curte Amellæ. Si vero ea die sonia non fuerit persoluta, tamen advocatus nullam faciet violentiam, sed villicus abbatis exsequetur sibi justitiam, annali placito abbatis finito. Sequenti die advocatus habebit placitum suum super suos homines de suis decem mansis tenentes, et super illos censum de capite sibi debente. Quod si causa aliqua in suo placito usque ad duellum pervenerit, in curte abbatis Amellæ finietur, et abbatis villicus faciet districtionem (*punition, peine imposée par le juge*) dabitque abbati suam justitiam, et avvocato suam. Si meta aliqua fuerit exterminata in illis decem mansis de feodo advocati, villicus abbatis faciet totam districtionem, dans avvocato suam justitiam, abbati bannum et metam restituat. Advocatus domum propriam apud Amellam nullam habebit,

Actum Metis in ecclesia Sancti Vincentii, anno Dominicæ Incarnationis 1094, indictione III, die Dominica, Kal. Octobris, episcopatus autem domni Popponis anno v. Præsentibus et collaudantibus domno Adalberone primicerio et archidiacono, domno Gerardo archidiacono. Arnulpho thesaurario, Emicone, Accone, Folcuino, Leubrinco, Thiefrido, Sigifrido, canonicis. Walone abbate Sancti Arnulphi, Alberto abbate Sancti Martini. De laicis quoque præsentibus et cooperante Burchardo iudice, Becelino et Alberto fratribus, Ebroino cum aliis innumeris, quorum nomina scripta sunt in libro vitæ.

II.

Jura advocatorum Amellæ ordinat.

(Anno 1095.)

[*Ubi supra*, p. 100, ex chartul. abbatiae Gorziensis, tit. 158, p. 188-190.]

In nomine sanctæ et individuae Trinitatis, et beatae Dei Genitricis Mariæ, et sancti Michaelis archangeli, et sancti Petri et Pauli, et sancti Gorgonii, et omnium cælestium ordinum, Poppo, sanctæ Mediomatricorum Ecclesiæ gratia Dei pontifex.

Contradimus notum omnibus fidelibus, tam præsentibus quam posteris, quod venerabilis abbas Gorziensis cœnobii, nomine Warnerus, cum suo præposito fratre Adelone, nostram præsentiam humiliter adiens, conquestus fuit de Wezelone avvocato suo, qui super potestatem Amellæ, ubi est advocatus, extraordinarie per se et per suos, nonnullas res vindicabat, excedens æquitatem quam obtinuerunt alii qui memorantur inibi fuisse advocati. Nos itaque satisfacientes desiderio querimoniæ suæ, venimus Amellam, collecta multitudine nostrorum fidelium, ubi convictus supradictus advocatus, nobis et abbati nostro, ob illicitas invasiones justificavit, secundum consilium præsentium, et postremo dereliquit quæ injuste usurpaverat, collaudans abbati et suis quidquid dignitatis et utilitatis, ex antiquitate in supradicta Amella palam fuit enarratum. Ut autem nulla ambiguitas super hoc pullulet apud præsentibus, sive posteris, sequestravimus quæ sint jura abbatis, quæ advocati, sicut indicant, hoc ordine, sequentia: Apud Amellam

neque sui servientes, nee hospitabitur ibi, nisi forte causa sui placiti venerit, et tunc tantum apud suos homines hospitabitur. Hæc suprascripta consistunt juris totius potestatis Amellæ. Hoc jus conservaverunt priores inviolabiliter usque ad nostram memoriam. Hoc jus, licet deprevaricatum a Wezelone advocato fuisset, tamen, sicut superius, prælibavimus, se conservaturum deinceps collaudavit et promisit. Ut autem ratum et inconvulsum in perpetuum habeatur, indissolubili vinculo anathematis violatores hujus renovati decreti innodamus, et ut firmiori succiatur robore, subter notamus inscriptionem nostri nominis, nostrorumque fidelium, ad testimonium veritatis, in virtute omnipotentis Dei adversus prævaricatores, si qui exoriantur, nullam sortem cum sanctis habentes.

Poppo sanctæ Metensis Ecclesiæ episcopus. Ab-

A bates : Warnerus, Walo, Lauzo, Petrus præpositus, Adelo. Clerici : Adalbero archidiaconus, Emicho archidiaconus, Rotcelinus archidiaconus, Arnulfus thesaurarius. Laici : dux Theodericus, Gerardus comes, Gotbertus de Aspero monte, Albertus de Briaco, et duo filii ejus; Theodericus, Albertus, Wigericus de Spinal, Hugo de Aspero monte, Bertaldus de Turre, Theodericus de Confluentio, Wigericus de Donobrio, Burchardus judex, Anselmus dapifer, Girardus scanzo, Walterus Gorziensis advocatus, Wipaldus Metensis primus scabinio.

B Actum Metis publice, Henrico Augusto imperante, Folmaro comite; anno Incarnationis Domicnicæ 1095, indictione III. Ego Andreas cancellarius dictavi, et sigillavi, ex præcepto serenissimi domini mei Popponis, gratia Dei Mediomatricorum pontificis.

POPPONNIS EPISTOLÆ AD LAMBERTUM

ATREBATENSEM EPISCOPUM

(Vide inter epistolas Lamberti, Patrologiæ tom. CLXII.)

ANNO DOMINI MG

ANSELMUS

MEDIOLANENSIS ARCHIEPISCOPUS

NOTITIA

(UGHELLI, *Italia sacra*, tom. IV, col. 416)

Anselmus, hujus nominis quartus, Valvasorius, alias de Buis, ex Laurentianæ basilicæ præposito, dictus est archiepiscopus Mediolanensis, et ab Urbano II pontifice confirmatus anno 1096. Qui sui optimi antecessoris secutus vestigia, Cruciatam, ut vocant, et ipse instituit prædicare, conscriptisque ac cruce signatis quinquaginta millibus Longobardorum, ad sacrum bellum trajecit in Syriam. Cujus electionem, expeditionem moresque sic describit Landulphus de S. Paulo in Chronico, cap. 4 :

« Armanus enim ille monachus, quasi cardinalis Romanus, et a parte Brixienſium civium atque favore comitissæ Mathildis in Ecclesia Brixienſi electus episcopus, defuncto Arnulpho archiepiscopo Mediolanensi, ad alium eligendum venit; qui ubi sensit nobilem multitudinem Mediolanensium convenire ad eligendum Landulphum de Badagio, S. Ambrosii ca-

nonicæ præpositum, in archiepiscopum, virumque moribus, et vita quam bene ornatum substitit et electioni non consensit. Corona inde vulgi gratia Romanæ Ecclesiæ, et Brixienſis, ac Mathildis comitissæ favore putans illum fore religionis virum : mox ubi sensit illum Armanum huic electioni obesse, cœpit adversus ipsam electionem insanire, et clericos, et sacerdotes pugnis, et fustibus vehementer lacerare, virum quoque de . . . civibus Paganum nomine et in porto orientali . . . in ipsa ecclesia quæ dicitur Hiemalis, præsumpsit occidere. Hanc insaniam nobis Landulphus vitavit : et descendens secretarium ecclesiæ, ad domesticam suam ecclesiam, quæ Sancti Joannis ad Quatuor Facies dicitur, pervenit. Armanus autem ille in tanta perturbatione in ecclesia Sancti Ambrosii ait populo suo congregato : Vobis fiet prout proverbium dicit : Populo stulto epico-